

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ
“ОДИТ НА СРЕДСТВАТА ОТ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ”

ДОКЛАД

за дейността на Изпълнителна агенция „Одит на средствата от ЕС”

за 2016 г.

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Изпълнителна агенция „Одит на средствата от Европейския съюз” (ИА ОСЕС) към министъра на финансите е Одитен орган по оперативните програми, съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие, Кохезионния фонд, Европейския социален фонд и Европейския фонд за рибарство, както и по други фондове и програми, по които Република България получава финансиране от Европейския съюз и други донори.

Мисията на Изпълнителна агенция „Одит на средствата от ЕС” е да защитава финансовите интереси на европейските и българските данъкоплатци, като извършва одитна дейност в съответствие с международно приетите одитни стандарти и в резултат предоставя на Европейската комисия/други донори независима и обективна оценка относно:

- ефективността на системите за управление и контрол относно програмите и фондовете, финансирани от бюджета на ЕС или други донори;
- точността, законосъобразността и редовността на представените отчети и кореспондиращите им трансакции по съответните програми.

Основните стратегически цели на ИА ОСЕС, заложи в Стратегическия план на агенцията за периода 2014 – 2017 г., са следните:

- Постигане на високо качество на одитната дейност в съответствие с международните одиторски стандарти, в т.ч. качествено и в срок изпълнение на одитни ангажименти по програми и проекти, финансирани със средства от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Европейския фонд за рибарство и Кохезионния фонд и други програми, по които Република България получава финансов ресурс;
- Укрепване на административния капацитет на Одитния орган посредством поддържане на оптимален брой квалифицирани одитори за изпълнение на конкретните одитни ангажименти и текущо повишаване на тяхната професионална квалификация, знания, умения и мотивация;
- Ефективна комуникация и сътрудничество със службите на Европейската комисия и органите в Република България, отговорни за управлението и контрола на средствата от ЕС и други донори и подпомагане на изграждането на ефективни системи за управление и контрол на средствата от Европейския съюз посредством оценка и даване на препоръки за функционирането им.

II. ОДИТНА ДЕЙНОСТ, АДМИНИСТРАТИВЕН КАПАЦИТЕТ И ПЕРСПЕКТИВИ

През 2016 г. дейността на Изпълнителна агенция „Одит на средствата от Европейския съюз” беше насочена към изграждане и поддържане на висококвалифициран административен капацитет, изпълнение в срок на планираните одитни ангажименти, както и обмяна на опит и добри практики с главни дирекции от Европейската комисия и одитни органи от други страни-членки на Европейския съюз с цел повишаване на ефективността на работата на одитния орган.

Наред с правомощията на Одитен орган по основните оперативни програми, съфинансирани със средства от ЕС – осем за програмен период 2007 -2013 и десет за програмен период 2014-2020 – агенцията продължи да изпълнява ангажиментите си и по програмите за трансгранично сътрудничество, както и отговорностите си по други програми - Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Норвежкия финансов механизъм, Програма „Еразъм +“, „Учене през целия живот“, „Младежта в действие“, Фонд за външни граници, Европейския фонд за връщане и други.

В резюме за всички програми, които ИА ОСЕС одитира, през 2016 г. са изпълнени 61 одита, докато през 2015 г. са изпълнени 39 одита, т.е. извършени са 22 одитни ангажимента повече, със същия състав на агенцията и без аутсорсване.

В изпълнение на одитните стратегии по оперативните програми и годишния одитен план, през 2016 г. ИА ОСЕС извърши следните дейности:

1. Системни одити за програмен период 2007 -2013

През 2016 г. приключиха системни одити на Управляващите органи и Междинните звена по оперативни програми „Административен капацитет“, „Техническа помощ“, ОП за развитие на сектор „Рибарство“, „Транспорт“, „Регионално развитие“ и „Конкурентоспособност“ и „Развитие на човешките ресурси“.

- При тези одитни ангажименти съществени пропуски са установени по три от оперативните програми при верификация на разходите за обществени поръчки: „Административен капацитет“, „Техническа помощ“ и ОП за развитие на сектор „Рибарство“. В резултат на това са формулирани констатации с високо ниво на значимост. Отправени са препоръки за незабавни корективни мерки, включително са предложени индивидуални финансови корекции за проверените от Одитния орган обществени поръчки и пропорционални финансови корекции върху непроверените разходи за обществени поръчки. Окончателните доклади от системните одити по тези програми са издадени след извършване на допълнителни проверки за ефективност на предприетите действия от Управляващите органи за коригиране на грешките с финансово влияние.
- Окончателните заключения на Одитния орган са, че системите на всички ключови участници в управлението и контрола на средствата от Европейските фондове (Европейски фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Европейския фонд за рибарство и Кохезионния фонд) работят, като се нуждаят от някои подобрения. Одитният орган е дал препоръки за подобряване на системите, като Управляващите органи са предприели адекватни коригиращи действия. Голяма част от препоръките са изпълнени още до издаването на окончателните одитни доклади.

През първо полугодие са извършени и два извънредни тематични системни одити по искане на ЕК за оценка на ефективността на процедурите на Управляващия орган по ОП „Конкурентоспособност” за верификация на новите разходи по обществени поръчки. Предвид това, че по време на първия от тези одити (доклад от месец март 2016 г.) Одитният

орган е констатирал значителни пропуски при верификация на разходите за обществени поръчки, са отправени препоръки за незабавни корективни действия. Изпълнението на препоръките е проследено по време на втория тематичен системен одит (доклад от месец юни 2016 г.), като по време на този ангажимент не са констатирани пропуски с финансово влияние и системата за управление и контрол на Управляващия орган за верификация на разходи за обществени поръчки е оценена като ефективна.

През отчетния период приключи и тематичният системен одит за увереност относно ефективното функциониране на системите за управление и контрол на финансовите инструменти, финансирани по Мярка 2.7 „Схема за финансов инженеринг“ на Оперативна програма за развитие сектор „Рибарство“. В доклада са включени констатации с високо ниво на значимост, свързани с управлението на финансовите инструменти по програмата. Препоръчани са незабавни корективни действия, част от които са изпълнени от Управляващия орган преди издаването на окончателния доклад.

През първата половина на годината приключиха системните одити по програмите за ТГС България – Македония, България – Сърбия и България - Турция. Следващите системни одити по трите програми стартираха през последното тримесечие на 2016 г., като до 31.12.2016 г. са издадени окончателните доклади. Резултатите от проверките по шестте одитни ангажимента показват, че системите за управление и контрол по тези програми функционират ефективно.

През последното тримесечие на 2016 г. стартираха системни одити на двата Сертифициращи органа по оперативните програми, съфинансирани от ЕФРР, ЕСФ, КФ и ЕФР, във всички осем Управляващи органа и специфичен системен одит за приключване по финансовите инструменти на инициативите Джереми и Джесика. По време на тези одити са извършени проверки, свързани с оценка на изпълнението на отговорностите на Управляващите и Сертифициращите органи за приключване на оперативните програми за 2007-2013. Предвид това, че съгласно Регламент (ЕС) № 1083/2006, документите, свързани с приключването следва да бъдат предоставени на ЕК до 31.03.2017 г., тези ангажименти ще се финализират в посочения срок с издаването на Окончателен контролен доклад и декларация за приключване от Одитния орган за всяка от осемте основни оперативни програми (срокът за приключване на програмите за трансгранично сътрудничество със страните-нечленки на ЕС е 31.03.2018 г.).

2. Одити на операциите/проектите за програмен период 2007-2013

Предвид това, че в съответствие с регламентите последните одити на операциите за 8-те основни оперативни програми за програмен период 2007–2013 г. следва да обхванат всички разходи по съответните програми, сертифицирани през 2015 г. и 2016 г., с цел своевременно изпълнение на всички одити и докладването им в Окончателните контролни доклади, Одитният орган взе решение да прилага одитна извадка, базирана на два периода – т.е. за тези програми през 2016 г. бяха направени по две статистически извадки и бяха извършени по два одитни ангажимента: съответно за сертифицираните през 2015 г. разходи и за сертифицираните през 2016 г. разходи. За трите програми за трансгранично сътрудничество със страните-нечленки беше използвана еднопериодна извадка. През 2016 г. обхватът на одитите на операциите по визираните програми е следният:

Одити на операциите през 2016 г. за програмен период 2007-2013					
Оперативна програма	Сертифицирани разходи за 2015-2016 г.* (лв.)	Одитирани разходи		Брой проверени проекти	Брой проверени обществени поръчки
		(лв.)	% от серт. разходи		
1. Транспорт	1 266 049 364,09	653 214 284,13	51,59%	18	60
2. Развитие на конкурентоспособността на българската икономика	1 046 680 747,87	76 686 643,16	7,33%	29	29
3. Околна среда	1 752 565 316,62	551 881 051,33	31,49%	55	229
4. Регионално развитие	1 203 540 752,58	222 499 923,49	18,49%	17	78
5. Техническа помощ	32 448 066,89	14 413 044,46	44,42%	21	37
6. Административен капацитет	214 487 162,41	23 294 443,22	10,86%	27	48
7. Човешки ресурси	573 592 104,66	98 362 601,14	17,15%	25	49
8. ОП за развитие на сектор "Рибарство"	87 985 595,53	50 782 045,04	57,72%	29	23
9. Програми за ТГС България - Сърбия, България - Македония и България - Турция	40 533 404,46	5 239 739,00	12,93%	29	78
ОБЩО:	6 217 882 515,11	1 696 373 774,97	27,28%	250	631

*По трите ТГС програми – сертифицирани разходи през 2015 г.

Фактическите проверки по всички проекти са приключили до 31.12.2016 г., като по 90 от тях са издадени окончателни доклади, а по други 132 – предварителни доклади. Процедурите по контрол на качеството на останалите проверени проекти продължават. Окончателните резултати от всички одити на операциите по осемте основни оперативни програми ще послужат при издаването на Окончателните контролни доклади и декларации за приключване.

Резултатите от одитите на операциите по трите програми за трансгранично сътрудничество са анализирани и взети под внимание при издаването на Годишните контролни доклади по тези програми.

По Оперативна програма „Околна среда“ е изготвена и допълнителна извадка, в която са проверени 4 проекта, включително 8 процедури за възлагане на обществени поръчки.

3. Годишни контролни доклади и годишни становища за програмен период 2007-2013

Изпълнителна агенция „Одит на средствата от ЕС“, в качеството си на Одитен орган в края на 2016 г. има задължението да обобщи извършената одиторска работа по програмите за трансгранично сътрудничество и да изготви и изпрати на Европейската комисия годишни контролни доклади и годишно становище.

В изпълнение на посоченото задължение на 29.12.2016 г. чрез SFC 2007 са представени на ЕК, както следва:

- Годишен контролен доклад и одиторско становище по програмата за ТГС България – Сърбия,
- Годишен контролен доклад и одиторско становище по програмата за ТГС България – Македония,
- Годишен контролен доклад и одиторско становище по програмата за ТГС България – Турция.

Изпълнението на препоръките на Одитния орган за индивидуални финансови корекции даде възможност предприетите от УО корективни действия да бъдат взети предвид при изчисляване на остатъчната грешка и същата е под прага на същественост. Така остатъчната грешка от одитите на операциите и резултатите от системните одити дадоха основание Одитният орган да издаде годишно мнение без резерви за трите програми за трансгранично сътрудничество.

4. Одити за акредитация на органите по оперативните програми за програмен период 2014 – 2020 г.

През 2016 г. приключиха одитите за акредитация на органите по ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“, ОП „Региони в растеж“, ОП „Околна среда“, ОП „Иновации и конкурентоспособност“, ОП „Инициатива за малки и средни предприятия“ и по програмите за трансгранично сътрудничество България–Македония, България–Турция и България–Сърбия.

Във основа на извършените проверки по време на одитните ангажименти сме установили, че Управляващият орган и Сертифициращият орган за посочените по-горе програми отговарят на критериите за определяне, свързани с вътрешната среда за контрол, управлението на риска, дейностите за управление и контрол, и мониторинга, определени в приложение XIII на Регламент (ЕС) № 1303/2013. Докладите от тези ангажименти са предоставени на заместник министър-председателя по Европейските фондове и икономическата политика за окончателно определяне на Управляващ и Сертифициращ орган по програмите и уведомяване на Европейската комисия.

5. Системни одити за програмен период 2014–2020

През периода бяха извършени системни одити в Управляващите органи по ОП „Транспорт и транспортна инфраструктура“, ОП „Околна среда 2014-2020“, ОП „Иновации и конкурентоспособност“, ОП „Добро управление“, ОП „Развитие на човешките ресурси 2014 – 2020“ и ОП за храните и основното материално подпомагане (ОПХ). В съответствие с одитните стратегии по оперативните програми, първите системни одити на Управляващите органи обхващат всички ключови изисквания към системите за управление и контрол, по които има приключили процеси към датата на откриване на ангажимента. По тези оперативни програми бяха обхванати 6 ключови изисквания, свързани със съществени процеси по управлението на оперативните програми - разделяне на отговорностите, избор на проекти, насоки към бенефициентите, верификация на разходите, одитна пътека и оценка на риска от измами - от общо определените 8 такива в указанията на ЕК.

До края на 2016 г. са издадени окончателни одитни доклади от системните одити по ОП „Развитие на човешките ресурси 2014 – 2020“ и ОП за храните и основното материално подпомагане (ОПХ), а по останалите 4 програми – предварителни одитни доклади. За всички посочени програми поставената оценка от Одитния орган (съгласно методологията на ЕК) е 2 „Работи“. Необходими са някои подобрения“. Само по една от програмите - ОПХ - има установена системна грешка с финансово влияние (за верификация на разходи по

обществени поръчки), за която между предварителния и окончателния доклад УО е изпълнил препоръчаните корективни действия, същите са проследени от Одитния орган и сметени за адекватни. УО следва адекватно да изпълни препоръката да верифицира на база т.нар. „опростени разходи“, което ще доведе до значително редуциране на административните контроли от страна на всички органи и съответно до минимизиране на установените грешки по програмата и на финансови корекции за бенефициентите.

През първо полугодие на 2016 г. приключи и тематичният системен одит във „Фонд мениджър на финансови инструменти в България“ ЕАД. Заключение на Одитния орган е, че са въведени необходимите и подходящи системи за управление и контрол, за да се осигури способността на „Фонд мениджър на финансови инструменти в България“ ЕАД да изпълнява възложените отговорности, съгласно правилата, описани в Дял IV и Приложение XIII от Регламент (ЕС) № 1303/2013 г., Раздел II от Делегиран Регламент (ЕС) № 480/2014, Глава I от Регламент за изпълнение (ЕС) № 821/2014 г. и Дял VIII от Регламент (ЕС, ЕВРАТОМ) № 966/2012 г.

С цел покриване на останалите ключови изисквания за Управляващите органи и за Сертифициращия орган, през четвърто тримесечие Одитният орган стартира два хоризонтални системни одита:

- Оценка на Информационната система за управление и наблюдение ИСУН 2020 и счетоводната система SAP – в администрациите на АМС и МФ (за информационната сигурност и поддържането съответно на ИСУН 2020 и SAP), както и във всички УО и в СО (за въвеждане, агрегиране и консолидиране на данните, изисквани от Регламент 480/2014 на ниво проект и на ниво програма) – с цел оценка на Ключово изискване 6 „Надеждна система за събиране, записване и съхранение на данни за целите на мониторинга, оценяването, финансовото управление, верификация и одитите, включваща връзки с електронните системи за обмен на данни с бенефициентите“, съгласно изискванията на чл. 72, 112, 122, 125 и 140 от Регламент № 1303/2013;
- Оценка на системите за управление и контрол на дирекция „Национален фонд“ на МФ в качеството ѝ на Сертифициращ орган за период 2014-2020 (оценка на Ключови изисквания 9, 10, 11, 12 и 13), съгласно изискванията на чл. 72, 123, 126, 137 от Регламент № 1303/2013 и чл. 59, параграф 5 от Финансовия регламент. В обхвата се включва и проверка на годишните отчети към ЕК (одит на отчетите) по всички програми.

Резултатите от системните одити, заедно с резултатите от одитите на операциите, са взети под внимание при изготвянето на Годишните контролни доклади и годишни становища по програмите от програмен период 2014-2020, които са издадени и предоставени на ЕК до 15 февруари 2017 г.

6. Одити на операциите за програмен период 2014–2020

Предвид това, че за счетоводната година от 1.07.2015 г. до 30.06.2016 г. по 5 от оперативните програми са сертифицирани разходи към ЕК, Одитният орган има задължението да извърши одит на операциите по тези програми и да представи резултатите от тези одити на ЕК в годишните контролни доклади.

Обхватът на извършените одити на операциите за програмен период 2014 – 2020 г. е представен в следната таблица:

Оперативни програми	Обхват на одитите на операциите за програмен период 2014 – 2020 г.				Брой проверени процедури за обществени поръчки
	Сертифицирани разходи в периода (лв.)	Брой проверени проекти	Планирани разходи в обхвата на одита		
			(лв.)	% от серт. разходи	
1. Транспорт и транспортна инфраструктура	92 307 227,24	1	92 307 227,24	100	2
2. Човешки ресурси	82 692 676,96	8	17 937 283,72	22	8
3. Иновации и коннурентоспособност	16 706 023,56	25	9 797 153,31	58,64	7
4. Околна среда	2 147 395,50	2	300 133,74	13,98	0
5. ОП храните и основното материално подпомагане	7 259 524, 71	22	733 947, 07	10,11	18
ОБЩО:	201 112 847,97	58	121 075 745,08	60,20	35

До края на 2016 г. са издадени 53 окончателни одитни доклади за извършените проверки по проектите. По останалите 5 са издадени предварителни доклади, които са представени за становище на УО и бенефициентите.

7. Годишни контролни доклади за период 2014–2020

През месец февруари 2016 г. бяха издадени първите годишни контролни доклади и годишни становища по десетте основни оперативни програми, съфинансирани от Европейските структурни и инвестиционни фондове за програмен период 2014 – 2020 г., както и по трите програми за трансгранично сътрудничество за същия програмен период България – Турция, България – Сърбия и България - Македония. Докладите и становищата по всички 13 програми бяха изпратени на Европейската комисия чрез системата SFC 2014.

8. Резюме на одитната дейност през 2016 г. по други програми и фондове

В съответствие с утвърдения годишен план през 2016 г. Изпълнителна агенция „Одит на средствата от ЕС” извърши ангажименти и по други програми, финансирани от Европейския съюз и международни донори, както следва:

- Изготви и представи на ЕК годишно обобщение за финансовата 2015 г. по Фондовете за солидарност и управление на миграционните потоци в Република България;
- Изпълни 2 одита на проекти и системи - по Европейския фонд за връщане и Фонда за външни граници, на база на които изготви годишни контролни доклади и годишни одиторски мнения. Системите за управление и контрол по двата фонда за оценени в категория 2: „Работи, но са необходими някои подобрения”. Проверени са общо 8 проекта (4 проекта по Фонда за външни граници и 4 проекта по Европейския фонд за връщане) и 5 процедури за възлагане на обществени поръчки. Установени са 2 грешки с финансово влияние по Фонда за външни граници (една от които е свързана с прилагането на ЗОП);
- Изготви и представи на ЕК чрез системата SFC Годишен контролен доклад и одиторско мнение за Годишна програма 2013 г. по Европейския фонд за връщане и Годишен

контролен доклад и одиторско мнение за Годишна програма 2013 г. по Фонда за външни граници;

- Изготви окончателни доклади от одит на операциите по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Норвежкия финансов механизъм за сертифицираните през 2014 г. разходи. По време на ангажимента са проверени 11 програми и разходи по 43 проекта. Проверени са 22 процедури за възлагане на обществени поръчки. Установени са 19 грешки с финансово влияние, от които 16 са свързани с прилагането на ЗОП.
- Изготви Годишен одитен доклад и Годишно одиторско мнение по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Норвежкия финансов механизъм. Докладът и мнението са представени на Националното координационно звено и Сертифициращия орган през м. декември 2016 г.;
- Извърши одит на системите и одит на отчетите и транзакциите за издаване на становище по декларация за управление за 2015 г. по програма „Еразъм +“. Проверени са 3 програми (40 договора по „Еразъм+“, „Учене през целия живот“ и „Младежта в действие“), 2 вида дейности - за транснационално сътрудничество (ТСА) и обучение и оценяване на доброволци за Европейската доброволческа служба (ТЕС), 2 мрежи (ECVET и Eurodesk). В рамките на одита на отчетите и транзакциите са установени 6 грешки с финансово влияние, а при системния одит са констатирани 4 съществени грешки, от които 2 с финансово влияние. Окончателните доклади от одита на системите и одита на отчетите и транзакциите за издаване на становище по декларация за управление за 2015 г. по програма „Еразъм +“ са издадени през м. март 2016 г. и са изпратени на Европейската комисия;
- През второ полугодие на 2016 г. стартира системен одит и одит на отчетите и транзакциите за издаване на становище по декларацията за управление за 2016 г. по програма „Еразъм +“. Фактическите проверки по системния одит са приключили към 31.12.2016 г. Проверките на изготвените отчети по програмите ще приключат през м.март 2017 г. и до 15.03.2017 г. ще бъде издадено годишното становище;
- Извърши одити на операциите за I период и II период по програмата за европейско териториално сътрудничество (ЕТС) Гърция – България 2007-2013 г. Проверени са разходите от 11 искания за плащане по 5 проекта. Проверени са 14 обществени поръчки, в 5 от които са установени грешки с финансово влияние. Окончателните доклади от одита на операциите за I период са издадени през м. октомври 2016 г. Предварителни доклади от одита на операциите за II период са издадени през месец декември 2016 г., като предстои издаване на окончателните доклади през м. януари 2017 г.;
- Извърши проследяване на статуса на изпълнение на всички препоръки от одити на операции по програмата за ЕТС Гърция–България 2007-2013 г. за целите на приключването на програмен период 2007 - 2013 г.;
- Извърши одит на операциите за I период по програмата за трансгранично сътрудничество (ТГС) Румъния – България 2007-2013 г., който обхваща разходите от 30 искания за плащане по 24 проекта. Проверени са 22 обществени поръчки, в 6 от които са установени грешки с финансово влияние. Окончателните доклади от одита на операциите за I период са издадени през м. септември 2016 г.;
- Извърши системен одит по Българо–швейцарската програма за сътрудничество в Централното координационно звено (Администрацията на Министерския съвет) и двата Междинни органа (Министерство на околната среда и водите и Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средни предприятия). Няма съществени констатации и грешки

с финансово влияние. Окончателният доклад от ангажимента е издаден през м. ноември 2016 г.

9. Анализ на нередностите в областта на обществени поръчки, установени от Одитния орган

През 2016 г. ИА ОСЕС изготви Анализ на нередностите в областта на обществени поръчки, установени от Одитния орган в одитите на операциите по оперативните програми през 2015 г. Документът съдържа информация за обхвата на извършените проверки и разяснява използвания одиторски подход при изпълнение на проверките, за определяне финансовото влияние на констатираните нарушения и за установяване наличието на индикатори за измами. Анализът представя в обобщен вид основните типове установени нередности с финансово влияние, групирани в съответствие с етапите на обществената поръчка.

Анализът е разпространен официално до заместник министър-председателя по европейските фондове и икономическата политика и всички министри и органи, имащи отношение към управлението и контрола на средствата от ЕС – както управляващите и сертифициращите органи, така и АОП, Сметна палата и АДФИ. Анализът беше представен и на одиторите от ЕК. За да се разпространи до максимална аудитория от потенциални бенефициенти, анализът е изпратен и на НСОРБ. Предвид значението на документа, прилагаме същия във версията, публикувана на сайта на ИА ОСЕС и изпратена на УО и НСОРБ за разпространение.

10. Обучения, проведени с лектори от Одитния орган и участие в срещи за обмяна на опит

Предвид необходимостта от повишаване на практическите умения на служителите от Управляващите органи по Оперативните програми за извършването на проверки за спазване на законодателството в областта на обществените поръчки, Одитният орган продължи практиката си за споделяне на прилагания от него и ЕК подход.

През 2016 г. представители на Одитния орган проведоха изцяло следните обучения за нередности в областта на обществените поръчки и определяне на тяхното финансово влияние:

- ✓ Семинари (3 бр.) за Управляващия орган и бенефициентите по ОП „Транспорт и транспортна инфраструктура“ и Управляващите органи на ОПАК, ОПДУ и ОПРСР (80 участници);
- ✓ Семинари (3 бр.) в Школата по публични финанси към МФ на тема: „Нередности и индикатори на измами в проектите, финансирани със средства от ЕС“ (89 участници);
- ✓ Семинар за нередности и финансови корекции по ЗУСЕСИФ, организиран от заместник-министър председателя по европейските фондове и икономическата политика. Представен беше подходът на Европейската комисия при установяване и коригиране на нередности, както и най-често срещаните нарушения в областта на обществените поръчки, установявани от Одитния орган (50 участници).

Допълнително представител на Одитния орган е участвал като лектор в следните семинари:

- ✓ Обучение по проект, изпълняван от ИПА и ОИСР – лекция за грешките в областта на обществените поръчки и последващ контрол (30 участници);

- ✓ Обучения (2 бр.), организирани от НСОРБ, за вътрешните одитори от общините и за експертите по европроекти от общините – лекция за грешките и финансовите корекции в областта на обществените поръчки (104 участници);
- ✓ Обучение за бенефициентите от съдебната власт – лекция за най-често срещаните грешките в областта на обществените поръчки (30 участници);
- ✓ Конференция за правната рамка на новия програмен период 2014-2020 – лекция за финансовите корекции за нарушения на законодателството за обществени поръчки (60 участници).

През 2016 г. представители на агенцията участваха в 3 технически срещи на одитните органи от всички държави-членки, организирани от Европейската комисия. Проведена беше и Годишна координационна среща за одитната дейност със съответните отговорни одитори от Главни дирекции „Регионална и урбанистична политика“, „Морско дело и рибарство“ и „Заетост, социални въпроси и приобщаване“ на ЕК. Допълнително Българският одитен орган беше домакин на двустранни срещи за обмяна на опит и добри практики с представители на одитните органи на Унгария, Малта и Черна гора. Проведените дискусии и обсъдените въпроси с представителите на ЕК и Одитните органи на други държави членки на ЕС доведоха до повишаване ефективността на работата на Българския Одитен орган.

11. Административен капацитет

През 2016 г. усилията на Одитния орган бяха насочени към оптимизиране на дейността и поддържане на високо качество на одиторската работа. Основен инструмент в тази връзка е одиторският софтуер, който ИА ОСЕС използва за планиране, извършване и документиране на проверките и съхраняване на събраните доказателства в електронен вид. По този начин се улеснява и оптимизира одитната работа на всички четири степени – одитор, ръководител на одитен екип и две финални нива за контрол на качеството. През месец август 2016г., след проведена обществена поръчка, беше сключен договор за миграция на използваната от ИА ОСЕС система PAWS към новата ѝ версия Ideagen Pentana.

Един от приоритетите на Одитния орган през изминалата година беше свързан със запълване на осигурената щатна численост, чрез назначаване на служител по заместване на длъжности на дългосрочно отсъстващи служители, с цел обезпечаване на планираните и предстоящи одитни ангажименти.

Друг приоритет на Одитния орган през изминалата година беше извършването на реструктуриране на агенцията, в рамките на утвърдената щатна численост въз основа на влязлото в сила от 19.01.2016 г. изменение и допълнение на Устройствения правилник на ИА „Одит на средствата от ЕС“ (ПМС № 359 от декември 2015 г.), с което се прие новата структура на агенцията, осигуряваща функционално и организационно разделяне на одитната работа в четири дирекции, което ще оптимизира работата на Одитния орган като цяло.

Към 31 декември 2016 г. целият одиторски и ръководен състав притежава сертификат „Вътрешен одитор в публичния сектор“, като допълнително международни одиторски сертификати притежават: трима одитори - Certified Fraud Examiner, шестнадесет одитори - Certified Government Auditing Professional, двама одитори - Certified Internal Auditor, един одитор - Certified Information System Auditor.

На база планиране на индивидуалните потребности, всички одитори от Агенцията взеха участие в специализирани обучения в страната и в чужбина, като около средно по 5 дни са изразходваните от одитор през 2016 г. Основните теми на обученията и семинарите, в които участваха одиторите, са свързани с: одит на обществените поръчки, одит на средствата по

фондовете на ЕС през новия програмен период 2014-2020 г., приключване на оперативните програми за програмен период 2007-2013 г., финансови инструменти, ИТ одит и др. Изключително полезни са вътрешните обучения за споделяне на практиката на Одитния орган и обмяна на опит между екипите във връзка с изпълнение на одитни ангажименти.

12. Планирани одитни ангажименти за 2017 г.

В съответствие с правомощията си на Одитен орган през 2017 г. Изпълнителна агенция „Одит на средствата от Европейския съюз“ следва да изпълни следните задачи:

- изготвяне и представяне на Европейската комисия на годишни контролни доклади и годишни одиторски становища по оперативните програми, съфинансирани от ЕФРР, ЕСФ, КФ, ЕФМДР, Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица и др.;
- Одити за приключване по 8 оперативни програми, финансирани от Структурните фондове, Кохезионния фонд и Европейския фонд за рибарство за програмен период 2007 – 2013 г.;
- одити на системите по 10 оперативни програми, финансирани от Европейските структурни и инвестиционни фондове и от Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица за новия програмен период 2014 – 2020 г., програма Еразъм+, Програмите за транс-гранично сътрудничество и Българо-Швейцарската програма
- одити на операциите по оперативните програми и програмите за ТГС, за които ще бъдат декларирани пред ЕК разходи за счетоводната година от 1 юли 2016 г. до 30 юни 2017 г.;
- одити на операциите за програмите за ТГС за програмен период 2007-2013.

Настоящият доклад е изготвен на основание чл. 56 от Закона за администрацията и чл. 8, ал. 1, т. 5 от Устройствения правилник на Изпълнителна агенция „Одит на средствата от Европейския съюз“.

/подпис/

Людмила Рангелова

Изпълнителен директор